

EVA J. STENSRUD

POHJOISET
SAAGAT

TYTTÖ HAMARISTA

Kukkia lumessa

Kukkia lumessa

Eva J. Stensrud

Kukkia lumessa

Tyttö Hamarista 2

Suomentanut Saga Egmont

Editoinut Emma Rautiainen

SAGA Egmont

Kukkia lumessa – Tyttö Hamarista 2

Translated by SAGA Egmont

Edited by Emma Rautiainen

Original title: *Anemoner i snøen*

Original language: Norwegian

Copyright © 2017, 2026 Eva J. Stensrud and Saga Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727221397

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. It is prohibited to perform text and data mining (TDM) of this publication, including for the purposes of training AI technologies, without the prior written permission of the publisher.

This work is republished as a historical document. It contains contemporary use of language.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2, 1120 København K, Denmark

Ketkä esiintyvät kirjassa 2:

Inger Marie Berg Olsen, eli *Ingmar*, hamarilainen tyttö ja opiskelija.

Elisabeth, Inger Marien äiti, kotirouva.

Per, Inger Marien isä, Hamarin sairaalan ylilääkäri.

Anders, Inger Marien kaksoisveli, lääketieteen opiskelija.

Anna, Inger Marien nuorempi sisar, Hamarin katedraalikoulun oppilas.

Knut, Inger Marien nuorempi veli.

PERHE ALSTADHOVIN TILALLA STANGEN VESTBYGDASSA:

Edvard Berg Olsen, Perin vanhin veli, maanviljelijä.

Rose, hänen vaimonsa.

Viktor, heidän poikansa, tilan perillinen.

Karl, heidän toinen poikansa, Kjell-sedän Brandstadin tilan perillinen.

PERHE BRANDSTADIN TILALLA STANGEN
VESTBYGDASSA:

Kjell Berg Olsen, Perin toinen veli, maanviljelijä.

Edna, hänen vaimonsa.

MUUT:

Mia Willander, Inger Marien tuntematon täti, Elisabethin sisar.

Lars Nilsen, Inger Marien entinen poikaystävä.

Jonas Holt, näyttelijä.

Hermann Eriksen, konservatiivisen puolueen kansanedustaja.

Rakel Sandler, opettaja.

Lea Sandler, Rakelin tytär, Inger Marien ystävä.

Astrid ja *Einar Kraft*, perheen ystäviä, asuvat Ringsakerissa.

Guri, opettaja Ringsakerissa.

1942:

Helmut Lutter, saksalainen upseeri Victoria Terrassella.

Irmgard Schmidt, saksalainen toimistotyöntekijä.

Hans Nerby, vangittu vastarintataistelija.

Tähän mennessä tapahtunutta:

1942. VICTORIA TERRASSE, OSLO

Inger Marie on vastarintaliikkeen salainen agentti, joka työskentelee Victoria Terrassella, Saksan turvallisuuspoliisin päämajassa. Vastarintataistelija Hans Nerby on vangittuna päämajan kellarissa, ja Ingmarin on saatava hänet ulos. Kellariin päästäkseen hänen on vieteltävä sadistinen saksalainen rikosasiainsihtööri Helmut Lutter. Mies saa kuitenkin Inger Marien suunnitelman selville, joten Inger Marien on tapettava hänet. Yrittäessään saada Nerbyn vapaaksi heidän suunnitelmansa kuitenkin paljastuu.

KAKSI VUOTTA AIKAISEMMIN, HUHTIKUUSSA

1940

Inger Marie on viikonloppuvierailulla perheensä luona Hamarissa. Hän on päättänyt lopettaa saksan kielen opintonsa ja aloittaa kuvataideopinnot, mitä hänen vanhempansa vastustavat jyrkästi.

Kjell-setä ja Edna-täti ovat kansallissosialisteja. He ovat lapsettomia ja ovat valinneet perillisekseen Inger Marien Karl-serkun. He ovat myös vaikuttaneet siihen, että serkustakin on tullut kansallissosialisti. Karlin veli Viktor on puolestaan taistellut Suomen talvisodassa, ja veljesten välit ovat kireät.

Inger Marie muuttaa takaisin Osloon. Hänen entinen poikaystävänsä Lars työskentelee toimittajana Aftenpostenissa. Hän ei tiedä, että Inger Marie on rakastunut näyttelijä Jonas Holtiin.

Huhtikuun 9. päivän aamuna Inger Marien onnistuu valehdella itsensä junaan, jonka on määrä kuljettaa kuningas ja hallitus Hamariin. Junassa hän tapaa kansanedustaja Hermann Erikse-
nin, joka antaa hänelle lisätietoja viimeaikaisista tapahtumista.

Hamarissa lääkärit ovat tyhjentämässä sairaalaa lääkintätarvikkeista. Inger Marie auttaa, ja yhdessä isänsä kanssa he piilottavat eetterikätkön perheen kodin ullakolle. Isä kertoo yllättäen, että Inger Marien äidillä on Oslossa sisko, Mia-täti. Isä haluaa Inger Marien tietävän asiasta nyt, kun tilanne on muutenkin epävarma. Äiti kuitenkin kieltäytyy puhumasta sisarestaan.

Anders, Viktor ja Edvard-setä lähtevät taistelemaan saksalaisia vastaan, mutta Viktorin todetaan olevan taisteluun kelpaamaton. Hamarissa käydään kahakoita. Inger Marie haluaa pyöräillä kaupunkiin, mutta törmää matkallaan saksalaisjoukkoihin, jotka ovat olleet taistelemassa Midtskogenissa. Vasta siinä kohtaa hän ymmärtää tilanteen vakavuuden.

Anders on haavoittunut päähän ja joutunut sairaalahoitoon Hamariin. Sairaalassa vieraillessaan Inger Marie tapaa ystävänsä Lea Sandlerin, joka on sairaanhoitaja – ja juutalainen.

Huhujen mukaan Hamaria aiotaan pommittaa. Per Berg Olsen lähettää perheensä Einar Kraftin luo Furulyhyn. Saksalaiset joukot tekevät alueella tuhojaan, ampuvat ihmisiä ja eläimiä ja sy-

tyttävät taloja ja maatilarakennuksia tuleen. Saksalaiset tappavat Einar Kraftin sekä nuoren naisen, joka on pienten kaksosten äiti. Lopuksi he ampuvat myös Inger Marien kymmenvuotiaan Knut-veljen.

TAKAISIN VUOTEEN 1942

Inger Marie ja Hans Nerby lähtevät pakoon Victoria Terrasselta. Vastarintaryhmä odottaa portin ulkopuolella. Inger Marie saa osuman ja kaatuu.

– *Juokse!* Hans Nerby lankesi polvilleen ja ampui useita laukauksia kahta uloskäynnillä odottavaa vartijaa kohti. Molemmat lyyhistyivät ja jäivät paikoilleen makaamaan.

Inger Marie ryntäsi kohti ovea. Eteisessä kaikui korviahuumaava hälytysääni.

– Varo! Heittäydy maahan!

Aseen paukahdus sai Inger Marien kaatumaan. Nerby makasi lattialla ja ampui tiskin luona olevia saksalaisia. – Ulos! hän huusi.

Inger Marie nousi ylös ja pinkaisi jälleen juoksuun. Samassa hän tunsi polttavaa kipua, kun luoti osui häntä reiteen. Hän tunsi iskun olkapäässään ja kaatui eteenpäin pää edellä. Sitten kaikki pimeni.

Luku 1

1942

Oslo, maanantai 20. huhtikuuta 1942

Mies kiristi jalkapihtejä entisestään. Inger Marien polven alla poltteli rengasmainen kipu, joka säteili hänen reittänsä ylös.

– *Verrdamnte Hure*. Miehen ääni oli nyt matala ja kiihkeä, ja oli helppo kuulla, että hänellä oli vaikeuksia pidätellä tyytyväisyyttään.

Helmut Lutter ei ollutkaan kuollut. Hän oli lopulta vienyt voiton, mutta Inger Marie ei voinut millään ymmärtää, miten se oli tapahtunut. Hän oli ollut niin varma, että myrkky oli toiminut; mies oli maannut hänen edessään silmät auki, katse tyhjyyteen tuijottaen. Hän ei ollut hengittänyt eikä hänen sydämensä lyönyt. Nerbykin oli nähnyt miehen. Eikö hän olisi reagoinut, jos saksalaisessa olisi ollut vielä elämää jäljellä? Inger Marie räpäytti silmiään ja pudisti päätään, mutta ei pystynyt kiinnittämään katsettaan mihinkään.

Lutter astui lähemmäs, kumartui eteenpäin ja haistoi edessään

istuvasta nuoresta naisesta pelon ja voimattomuuden tuoksun. Miehen omasta ihosta taas huokui pistävä, lääkemäinen haju. Oliko tämä tullut tajuihinsa sen jälkeen, kun he olivat lähteneet arkistosta? Raahautunut ulos rappukäytävään ja tehnyt hälytyksen? Mitä Inger Marielta olisi voinut jäädä huomaamatta? Oliko mies ottanut varmuuden vuoksi jonkinlaisen vastalääkkeen ennen kuin he olivat menneet kellariin? Muistikuvia lipui Inger Marien silmäluomien editse: Lutterin ruumis, vaahto tämän suunpielissä. Hän yritti epätoivoisesti ymmärtää tilannetta, löytää jonkin järkeenkäyvän selityksen. Kunpa hän vain pystyisi ajattelemaan!

Kipu Inger Marien polven alla muuttui entistä polttavamaksi, ja hän joutui taivuttamaan päätään taaksepäin ja haukkomaan henkeään. Se sai Lutterin tirksumaan naurusta. Nyt oli miehen vuoro. Inger Marie aisti, miten mies halusi kostaa, miten tämä riemuitsi siitä, että voisi tehdä hänelle mitä tahansa.

Lutter käänsi katseensa Inger Marien käsiin. Inger Marie puristi ne yhteen ja yritti piilottaa ne selkensä taakse, mutta hänet penkkiin vanginneet hihnat estivät sen. Lutter nauroi entistä kovemmin, ja Inger Marie tiesi, että mies nautti nähdessään hänen epätoivoisen yrityksensä.

Inger Marie ei ollut koskaan väittänyt olevansa rohkea tai tarpeeksi vahva kestääkseen kidutusta, kuten niin monet muut. Hän oli aina tiennyt, ettei kestäisi sitä. Vastarintaliike olisi voinut pyytää häntä vetäytymään, mutta sen sijaan jäsenet olivatkin ryhtyneet varotoimiin, jotka koskivat heitä kaikkia: he tiesivät toisistaan mahdollisimman vähän. Siksi Inger Mariekin tiesi vain kahden ryhmän jäsenen henkilöllisyyden, muut olivat nimettömiä. Lisäksi he olivat antaneet hänelle pillereitä. Hän oli käyttänyt niistä kaksi, koska Nerby oli ottanut yhden mukaansa. Se tar-

koitti, että Inger Mariella oli vielä kaksi jäljellä, mutta molemmat oli piilotettu hänen puvuntakkinsa nappeihin. Hänen olisi saatava ne käsiinsä tavalla tai toisella! Hän ei kestänyt tätä enää. Myrkky oli ainoa tie ulos tästä helvetillisestä kivusta.

Viileä tuulenvire sively hänen vartaloon. Inger Marie katsoi alas ja tajusi olevansa alasti. Mies oli riisunut hänet! Hänen vaatteensa olivat poissa, ja niin olivat napitkin.

– Annan teille nimet. Kaikkien. Inger Marie yritti puhua, mutta hänen äänensä ei kantanut.

– Katsotaanpa, millaiset tassut sinulla on... Voi, miten söpöt tassut!

– Annan teille nimet. Minä annan ne teille! Sanat olivat edelleen ohuita kuin henkäys.

Mies tarttui Inger Marien ranteeseen. Inger Marie nykäisi epätoivoisesti hihnoja, jotka kiinnittivät hänen kätensä penkin sivuille.

Hän kuuli takaansa metallin kolinaa. – Älä yritä puhua, väsyvät vain itsesi.

Inger Marie avasi silmänsä ja huusi hiljaa. Hänen huulensa muodostivat sanat: – *Nimiä*. Minulla on nimiä! Hänen suustaan ei kuitenkaan kuulunut äännähdystäkään.

– Mitä tyttö pihisee? Söpö pikku kissanpentu, etkö olekin? Näytähän kyntesi. Voi, miten ihanat kynnetkin! Pitäisiköhän meidän poistaa niistä pari? Tarvitsemmekohan sitä varten hieman suuremmat pihdit? Hmm?

Inger Marie kuuli nyt pihtien louskuttavan kuin nälkäiset leuat. Ne olivat kengityspihtit, jollaisia Alstadhovin seppä käytti hevosia kengittäessään. Niiden leuat olivat todella terävät, ja ne leikkasivat kengityснаuloja kuin paperia.

– Tai ehkä... ehkä meidän pitäisi odottaa vielä hetki? Lutter

kääntyi pois päin, ja hänen äänensävyensä oli pohtiva. – Mietitäänpä...

Inger Marie oksensi helpotuksesta. Hän vapisi niin, että hänen koko kehonsa tärisi. Silmäkulmastaan hän näki vilaukselta miehen kumartuvan jonkin ylle. Ehkä laatikon?

Samassa hän tajusi, että kyseessä oli ruumisarkku.

– Reikiä madoille. *Sehr praktisch*. Luulen, että neiti tarvitsee muutaman päivän lepoa. Tai kenties jopa muutaman viikon? Lepopaikan on hyvä olla pimeä ja hiljainen. Lutter naurahti. Mitäs neiti siihen sanoisi?

Inger Marie jähmettyi. *Ei!*

Samassa hän tunsi käsivarressaan pistoksen. – Ihan vain pitääkseni sinut rauhallisena, kun siirrytään.

Inger Marie haukkoi henkeään kuin kala kuivalla maalla. *Rakas Jumala, auta minua!*

Mies löysäsi jalkakiristintä, ja Inger Marie ulisi kivusta veren valuessa hänen jalkaansa pitkin. Lutterin nauru oli täynnä lapsellista iloa. – Lepotauko olikin oikein hyvä idea. Hän löysäsi hihnat Inger Marien ranteiden ja nilkkojen ympäriltä, silitteli tämän vatsaa ja reisiä ja huokaili säälivään sävyyn – Myöhemmin. *Vielleicht*. Hän nosti Inger Marien ylös, ja tämä roikkui hänen sylissään velttona kuin räsynukke.

Arkun pohja oli yllättävän pehmeä. Lutter tarttui Inger Marien käsiin, taittoi ne vatsan päälle ja jäi hetkeksi katselemaan tytön epämääräistä, lähes muodotonta hahmoa.

– En tarvitse nimiä, minulla on ne jo. Lutter hymyili. – Enkä tarvitse sinuakaan enää. En ainakaan tänään. Ehkä unohdan sinut kokonaan, tai sitten en. Hän kohautti olkapäitään. – Ehkä nämä ovatkin jäähyväiset? Et kai pelkää pimeää? Voin lohduttaa sinua sillä, ettet joudu olemaan pitkään yksin. Ehkä vuorokauden? Mie-

likuvitus laukkaa paljon paremmin, kun ei tiedä ihan kaikkia yksityiskohtia, vai mitä? Lutter hymyili vielä kerran ja sulki sitten arkun kannen.

Inger Marie tunsi, miten arkku raahattiin ovesta ulos. Se leijui ilmassa, meinasi horjahtaa kumolleen, mutta saatiin oikaistua juuri ennen maahan iskeytymistä. Kun ensimmäinen lapiollinen multaa iskeytyi kantta vasten, paniikki otti Inger Mariesta vallan lopullisesti. Hän huusi.

Samassa hän kuuli äänen arkun seinän takaa. – Truls, kuuletko minua?

Valo läpäisi hänen yhteen puristetut silmäluomensa. Inger Marie haukkoi henkeään tuntiessaan jonkin pehmeän kosketta-
van kasvojaan. – *Ei!* Hän huusi, ja yritti epätoivoisesti huitoa rottia pois päältään.

– Rauhallisesti nyt.

Käsi, se olikin käsi. Inger Marie avasi silmänsä ja jäi tuijotta-
maan tuntemattomia kasvoja. Missä Lutter oli? Kuka tuo ihminen oli? Ystävä? Vihollinen?

Sekunteja kului, mutta aika tuntui pysähtyneen. Tapetoidut seinät, kullattu peili. Ikkuna, jonka eteen oli vedetty pimennys-
verho. Raskaat, tummat verhot ikkunan molemmin puolin. Inger Marien pää löi tyhjää, ja hän kamppaili yrittäessään käsittää, missä oli ja kuka tuo vieras ihminen oli. Hän selvitti kurkkuaan, mutta ei uskaltanut kysyä, makasi vain liikkumatta odottaen, että palaset lokahtaisivat paikoilleen.

– Teitä ammuttiin, mies selitti. – Sitten kaaduitte ja löitte
pääanne tolppaan. Toimme sinut tänne. Olette nyt turvassa, aina-
kin toistaiseksi.

Nerby. Irmgard Schmidt. Laukaukset, jotka osuivat. Lattia,

joka syöksyi häntä kohti. Helmut Lutter, joka ei näemmä ollutkaan noussut kuolleista.

– Olette häilynyt tietoisuuden rajamailla, muukalainen sanoi lempeästi, aivan kuin olisi lukenut Inger Marien ajatuksia. – Teillä on ollut myös valveunia. Se on normaalia kaiken kokemanne jälkeen. Olette ollut tajuttomana jonkin aikaa, kello on melkein kymmenen illalla.

Inger Marie yritti nousta istumaan, mutta kipu sai hänen päänsä sumenemaan. Hänen huulensa olivat sisäpuolelta täynnä haavaumia, ja hänen nenänsä tuntui turvonneelta. – Kuka te olette? Hän kysyi käheällä äänellä. – Ja missä minä olen?

Mies ojensi hänelle vesilasin, ja Inger Marie otti siitä kulauksen. – Olemme piilopaikassa Majorstuenilla. Mies hymyili vaisusti. – Huomaan, että tilanne alkaa vähitellen selkiytyä teille. Teidän ei tarvitse tietää nimeäni, enkä minäkään halua tietää teidän nimeänne.

Inger Marie nyökkäsi. Liike sai hänet näkemään tähtiä. – Ymmärrän. Hän muisti nyt kaiken, aina Victoria Terrassen paljastumisesta hänen kehoonsa osuneita laukauksia myöten. Inger Marie haparoi käsillään alaspäin ja huomasi, että hänen reiteensä ympärillä oli side. – Kuinka vakavia vammani ovat?

– Olkapäähän osunut laukaus osui olkavarren ulkopintaan ja vei mukanaan pienen palan kudosta. Verenvuoto oli voimakasta, mutta vamma ei ole vakava. Reiteen osunut luoti on yhä paikoillaan. Mies osoitti omaan reiteensä, noin kymmenen senttimetriä polven yläpuolelle. Kaulallanne on myös haava, jonka olemme puhdistaneet ja sitoneet. Olen pahoillani, että olemme joutuneet vaivaamaan teitä, mutta se oli pakko tehdä. Ette ollut täysin tajuisianne, joten emme voineet selittää teille, mitä olimme tekemässä. Myös kasvonne ovat ilmeisen kärsineet pahoinpitelystä.

Tiedän, että teillä on kovia kipuja, ja yritän hankkia teille morfiinia. Valitettavasti minulla on toistaiseksi vain aspiiriinia. Haavanne vuotavat näemmä siteiden läpi.

Miehen katse muuttui lempeämmäksi. – Reidessänne oleva luoti on aivan liian syvällä, jotta saisimme sen ulos. Hankin teille apua, mutta meidän on pysyteltävä piilossa jonkin aikaa, sillä uskomme, että Gestapo pitää suurinta osaa lääkärikontakteistamme tarkkailussa Terrassenin draaman jälkeen.

Inger Marie ymmärsi sen. – Miten päädyin tänne?

Mies otti sängyn vieressä olevalta pöydältä savukeaskin ja sytytti savukkeen. Sitten hän istuutui tuolille ja risti jalkansa. – Kaksi meistä odotti teitä tupakkakaupassa. Kun operaatio oli mielestämme kestänyt liian kauan, päätimme käynnistää kuorma-auton ja teeskennellä, että meillä oli asiaa Terrassenille. Pysähdyttyämme kuulumme laukauksia, ja Nerby tuli ulos raahaten teitä. Hän näki meidät ja tajusi välittömästi, keitä olimme. Hoitelin kaksi vartijaa Terrassenin ulkopuolella, ennen kuin he ehtivät ampua lisää. Ystäväni piti jalkaansa valmiina kaasupolkimella, kun autoin teidät autoon. Useita saksalaisia vartijoita ryntäsi paikalle ja tulitti autoa, ja meidät pelasti generaattori, joka suojasi meitä pahimmalta luotisateelta. Lisäksi ystäväni tuntee kaupungin läpikotaisin ja oli suunnitellut meille hyvän pakoreitin. Sen avulla pääsimme katoamaan maan alle, kunnes pahin hälinä oli laantunut. Vasta sitten pystyimme siirtämään teidät.

– Kuinka kauan olen ollut täällä?

– Lähes kaksi tuntia.

– Ja missä tämä ystäväanne on?

– Sitä teidän ei tarvitse tietää.

Inger Marie tunsi, että häntä alkoi oksettaa. – Entä Nerby?

– Hän on hyvissä käsissä toisaalla kaupungissa. Voin vakuut-

Sodan kauhuja ja toivon kipinöitä

On vuosi 1940, ja toinen maailmansota riehuu Norjassa. Kun saksalaissotilaat ampuvat nuoren Inger Marie Berg Olsenin pikkuveljen Knutin, on hänen surunsa pohjaton.

Vähitellen menetyksen tuska muuttuu päättäväisyydeksi. Inger Marie aikoo tehdä kaiken voitavansa auttaakseen nousevaa norjalaisten vastarintaa. Hän joutuu kuitenkin pian huomaamaan, että vihollinen voi väijyä myös oman perheen sisällä...

Tyttö Hamarista on osa Pohjoiset saagat -kirjauniversumia – koukuttavia historiallisia kirjasarjoja Norjan vuonoilta aina Huippuvuorten revontulien loisteseen.

Eva J. Stensrud on norjalainen kirjailija ja opettaja, joka on tunnettu erityisesti historiallisesta Tyttö Hamarista -sarjasta.